

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általános katolikusok irakvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak 1885. márc. 6-án.

Előfizetési árak:

Egészévre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.

Szerkesztőség: Jókai-utca 12.

Kiadóhivatal: DEBRECZEI NYVULA KÖNYVNYOMDÁJA (Iskola-utca 4. sz.)

A római zarándoklathoz.

(X) Meszlenyi Lajos országgy. képviselőtől úgy tudtuk valamikor, hogy a szellemes emberek közé tartozik. De lám! milyen szomorú az élet! A mulandóság megőrül mindent. A virágból kóro lesz. A ki ezelőtt gomblyukában piros székfüvel, arczán örökös mosolylyal vonta magára annyiak figyelmét, ma már csak otromba viczezzel tud hatást kelteni. Az egykor szellemes Meszlenyi Lulu ki-kopott a szellemességéből és időtlen durvaságokkal traktál.

A római zarándoklatot tiszteli meg egy, az ő sivárlelkiségére valló tréfával, melyen röhöghet az alsóbbrendű kávéházi közönség, de jóizlésű ember semmi-estre sem találhat benne szellemességet.

Ehhez az idétlenséghez fűzi a Székesfehérvári Hírlap a saját, különüsitett még nagyobb otrombaságait, a melyekben a magyar katolikusoknak Krisztus földi helytartójához vezetett lélekemelő zarándoklatát olyanformán akarja föltüntetni, mintha az nem lett volna egyéb közönséges néppárti fölvonulással.

Akárhányszor hallottuk már komoly, higgadt emberektől, hogy kár a Székesfehérvári Hírlapot számba venni, ez a lap az ő handabandáival s triviális izléstelen stílusával rég megszűnt már azok közé tartozni, a melyeket az em-

berek komolyan vesznek. Nem is az ő véleménye indít bennünket szólásra, hanem csupán az a körülmény, hogy szávaiból úgy tűnik ki, mintha az ő véleménye másokénak csak a visszhangja lenne.

Furcsa! Hát mi is történt ott Rómában a zarándoklat alkalmával? XIII. Leó pápa, a kit még ellenségei is méltán sorolnak a legnagyobb pápák közé, magához ölelte Zichy Nándor grófot, az országos néppárt lelkes vezérét. Megölelte és áldását adta reá és működésére, a harezra, melyet az egyházért folytat. És felszólította, hogy üzenetét adja át otthonmaradt harezársainak.

Hát lehet-e azon csodálkozni, ha a pápa egy katolikus pártnak a vezérét, oly pártot, a mely mindennél és mindenkör az egyház és szent vallásunk igazaiért küzd, kiténteti?

Mondja meg a Székesfehérvári Hírlap, van-e Magyarországon még egy politikai párt, mely nyíltan programjába vette volna a katolikus egyház hitelveinek védelmét? Nem szölok a szabadelvű mindenkori kormánypról, a minden pozitív vallás örökös ellenségéről. Hanem hol volt a függetlenségi párt akkor, mikor egyházunkat, vallásunkat alapjaiban, szentségeiben támadták meg. Ha volt egy-két tagja, a kik pusztító törvényjavaslatnak utját akarták állani, a tulnyomó

többség vallásunk ellenségének vallotta magát. És ma különbek talán? A nemzeti párt meg odaszegődött, a hol elvből üldözik a katolicizmust.

Tehát melyik pártot illetheti, — ha egyáltalán illehet valakit — a pápa kitüntetése? Az Egyház földi feje, ha elismerését nyilvánítja valakinek eljárása fölött, bizonyára csak az Egyház mellett vívott küzdelmekért nyújthat babérokot. Ezt pedig mint politikai párt, egyedül a néppárt érdemelheti meg. Azt hiszszük, ezt nem lenne nehéz megérteni. Hogy amúgy ki melyik alapra helyezkedik, függetlenségire, vagy 67-esre, monarchikus-e, vagy köztársasági, az a pápának tökéletesen mindegy. Ő semmi-estre sem avatkozhatik a politikai pártállások ilyenét elbírálásába.

De hogy a pápa dicsérő szavaiért, mert az a néppártra fényt árasztott, valaki az egész zarándoklatra kiabáljon kigyót-bekát, az mégis csodálatos, sőt mi több, érthetetlen dolog.

Ha Bánffy-nak, a „Gálabergeri hoppmesternek“ lejbzsumálja, ha az ő asztaláról lehuított morszákra, konzokra éhes hírlapírók írják ezeket, a kiknek nincs egyéb céljuk, mint katolikust protestánsnal, azután katolikust katolikkussal összehozni, ha — mondom — azok írják, nem csodálhám, de hogy egy olyan lap, melynek szerkesztője katoliki-

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TARCZAJA.

Májusi ének a cserebogárról.

— Tragikomikus közgazdászati balladészet. —

Május elseje volt. Májusták díszítették a külváros udvarait; zeneszó itt is, amott is, mindenütt. Szabadba vágyott a város aprajagyja. A madár is szebben énekelt, mint máskor: illatát a rét tarka virága százszorosan öntözte szét; még a kis putak csobogása is élénkebb volt a köznapinál. Csak én voltam lehangolt, midőn az egész természet ünnepe! csak én nem tudtam örülni, midőn lantján a költő sem fájdalomt énekel. Mészárlásra, irtóháborúra készülődtem. Soh' sem voltam barátja az öldöklésnek, most azonban a szívem dobbanása biztaltott rá. A cserebogárról vállalkoznom kellett.

Nem is tudom, hol kezdjem a dolgot. Mindenekelőtt elárulok annyit, hogy a cserebogárral szemben egy kékszemu kedves teremtes volt a harcász társam. De hisz ment is a munka. Alig tekintettünk a kies fekvésű szőlő meglepett gyümölcsáira; határozott fellépésünk s a jól kiesztelt haditerv lázas mozgálmobba hozta a cserebogár-táborot. Az eredmény kitünő, hullott a cserebogár-fogoly, s mi az irtalmas szamaritanus odaadásával szedték össze a sebesülteket egy közös bádög-bögrébe. Igaz ugyan, hogy harcász társom egy kissé nehezen hajolt, na meg a nap ellen is kellett védekeznie napernyő-

jével; de hát az aratás még is jól fizetett. — Mintegy 15 fát szabadítottunk fel s szinte köszönőleg bölingatták karcsú ágaitak felénk az ellenségtől megszabadult fák s mi boldogok voltunk, mert . . . mert . . . na, ezt már még sem árulom el, találja el mindenki, hogy miért is lehettem én oly boldog egy édes teremtes oldalán.

Szó a, mi szó, a harezter tisztá volt, vitésztünk bizonyóságaként 7 liter cserebogár halálhőrgése vegyült a szterák harmonikus zenéjébe. Dalitász harcászarszóm izzi-piozi ajkán megzendült a gyászinduló, elhangzott végül a halálos itélet is, s uramfia, most a vesztőhelyhez értünk.

„Cserebogár, sárga cserebogár!“ szegény cserebogár! Háromszoros halálal kellett elpusztulnod. Mintha bizony nem lett volna neked elég egy gyilkos tú döfése, vagy egy kátrányos faszindely öldöklő lángja?! Nem! Nem így kellett elmúlnod.

Hát bizony a dolog úgy történt, hogy a fogoly cserebogarakat egy nagy lábos alá tettük s a lábos alatt kényt vagy, jobban mondva, ajnszlógot gyújtottunk. Szerelmesek bucsusókja, testvérek, rökönök ölekezése, halálhőrgés hangzott a lábos alól s én harcászarszómre nézve majdnem könnyeztem, mert — hát megmondom, nem másért, csak azért, mert — a kezemre csöppentette a meggyújtott kényt. Mikor már azt hittük, hogy jól elkabultak a foglyok, a ház ura a közös sirtögörben leöntötte őket egy kanna-

vizzel s aztán a „Cserebogár, sárga cserebogár“ . . . mélabus akkordjai mellett elhantoltuk derék elhüfeleink közös sirtelyét, letérvén fejfánk egy faszindelyt eme sirtattal:

Ravasz kis férgesekél
Ime, elmúltanak,
S elmúlván, e közös
Gödörbe hulltanak.
Nem kérdezi őket
Ezután már senki
Nem lesz egyéb dolguk,
Csak pi-pi-pihenni . . .

Mi, mint a ki jól végezte dolgát, diadalittasan tértünk laza a szőlőből. Szentül azt hittem, hogy diszoklevelet kapok a cserebogárrirtás terén kifejtett bokros érdemeimért s Szent Kleófiás! alig merem elmondani! Eposzi hangon énekeltem a cserebogarak halálát s taps helyett maró gúnynyal telt mosoly ült a Maresa néni ajakán.

Ki is az a Maresa néni? Egy kedves modoru, mézajku, jószívü uriaszony, a ki bizony — Isten látja lelkemet — nyájas beszélgetés között sokszor az orrom alá törte a borsot. Itt-ott csipős volt, mégis jól esett, jó szívrrel tette: áldja meg az Isten érte. Már hogy miért „Maresa“, azt én se tudom, ez a keresztelők vagy az „elkeresztelők“ titka; hogy miért némén nekem, csak azért s nem másért, mert egy nappal — fillérekben beszélve — kettővel idősebb, mint én. Ez az én Maresa nénim sok jó tulajdonsága

Mai lapunk 4 oldal.

kus, pláne veri a mellét, hogy ő igaz, talán „jó” katolikus is, az irjon ilyet, az igyekezék a katolikus szellem ily magasztos megnyilatkozását népszerűlenné tenni, az már méltó csodálkozásunkat ébreszti fel.

Vagy talán a függetlenségi pártot félti a néppárttól a Szekesfehervári Hirlap? Szegény, nagyon szegény lehet az a függetlenségi párt, a melynek a támogatására már a katolikusoknak kell egymást népszerűlenné tenni.

Am védje a Sz. H. a maga függetlenségi párti 48-as elveit, támogassa érveikkel. Helyes! tisztelni fogjuk és meghajlunk előtte. Utóvégre a hazáért dolgozik, a mint mi, a 67-es alapon szintén hazánk jólétének kiépítésén fáradozunk. Győzzön a jobb. De a gorombaságoknak, a gyanúsítgatásnak ne legyen helye ott, a hol katolikus vallásunkról van szó.

Rendkívüli közgyűlés a városnál.

Városunk fejlődését tartván szem előtt, örömmel néztük azt a mozgalmat és tevékenységet, melylyel városunk vezetői a már több ízben említett gyár-terveket felkarolták. Május 5-én egy értekezlet tartatott, a melyen *Havranek* József polgármester megtette főbb vonásokban előterjesztését ezen ügy fejlődéséről és kimutatta a gyár alapításának fontosságát a városra nézve. Ez értekezleten ment határozatba az is, hogy e hó 10-én rendkívüli közgyűlést hívnak össze e tárgyban. A közgyűlés ma délelőtt 10 órakor folyt le a bizottsági tagok élénk részvételével.

Báró *Fidh* Pál főispán a gyűlést megnyitva jelzi a gyűlés tárgyának fontosságát. Midőn két hónappal azelőtt a kereskedelmi minisztériumban jártak, hogy Fejérvártot gyártelepek létesíttessenek, ki gondolt volna ily gyors eredményre s ime ma már itt vannak az ajánlatok.

Havranek József polgármester is hangsúlyozza a dolog komolyságát és nagy horderejét.

Dr. *Kerekes* Lajos ezután felolvassa a be-

mellett az állatvédő egyesületnek valami főintendánsa s így kitünő bogarász is. Alig mesélem el — persze hőskölteményhez illő hangon — a cserebogár-kivégzést, Marcsa néni egy, összes dícsőségemet leromboló kacszájban tört ki s nyomban kijelenté, hogy a cserebogarak egy óra mulva-hopsz polkát fognak járni a szomorú sir körül. — Természettudományi törvényekkel, matematikai tételekkel bebizonyította, hogy a kénytől egy kissé elkábult cserebogarak a hideg után új életre keltek s a fél méteres sírból kiemelkedniök csak gyenge testgyakorlat volt.

Mintha leforráztak volna, úgy éreztem magam. Dícsőségem tetőpontján már láttam képzalotban a ministeri megbízó levelet az ország összes cserebogarainak kiirtására; e kontóra már szerelmet vallottam, s nem ám csak úgy amugy, hanem komoly nősülési szándékkal. S ime, egy asszonyi okoskodás és vége mindennek. Szomorodott szívvel távoztam Mariska néni társaságából slehorgasztott fővel bandukoltam a szőlők felé.

A halál gondolatával vívódtam, már a végrendelet szövegezésén gondolkoztam, midőn egyszer cserebogarak röpködése zavarta szórakozottságomat. Mintha láttam volna az „ájnslóg” kékes lángját, melynek gyilkoló ereje nem volt elég ahhoz, hogy dícsőségemet örök időkre biztosítsa. A vesztőhelyre értem.

Majd kővé meredtem. A vert hadnak hült helyét találtam. Megnéztem a fejfát s mi a szösz! a régi felirat beragasztva s új felirattal, imigyen volt ellátva:

érkezett két ajánlatot, majd pedig a május 5-ét tartott értekezlet jegyzőkönyve olvastatott fel a tanács javaslatával együtt. A tanács az egész előterjesztést indoklásával együtt elfogadja s ajánlja a közgyűlésnek is.

Havranek József polgármester egy óráig tartó beszédben fejtegeti ezután a gyárak létesítésének fontosságát, kimutatja a városra háramló hasznot, felsorolja azon előnyöket, melyeket ez által a város kereskedelme és ipara nyer. Röviden összefoglalja az ügy egész fejlődési menetét.

A mult havi közgyűlésen *Rauscher* Béla ur hangsúlyozta — úgy mond — különösen a gyártelepek létesítésének nagy előnyét és fontosságát. Ugyanezen alkalomból kifolyólag felkérte a főispán ur ő méltósága, hogy tegyen lépéseket a kereskedelmi minisztériumban aziránt, hogy Fejérvártot gyártelepek létesíttessenek. Akkor nem reméltük, hogy ily hamarosan ily fontos ajánlatok érkezzenek be. Folyó év április 20-án jött meg a bözeni konzerv-gyár ajánlata, április 25-én pedig már fentjártunk a kereskedelmi és belügyminisztériumban, hogy tájékoztatást szerezzünk magunknak a nyújtandó kedvezményekről azért, hogy ha a dolog tárgyalás alá kerül, teljes tisztában legyünk azzal, hogy mit adhatunk és mit kell adnunk. Ezelőtt 20—25 esztendővel a kaszányák voltak azok, a melyek a város életére jótékonyan hatottak, de most már az ipar és kereskedelem terén is nagyobb és élénkebb mozgalom tapasztalható. A gyár nemcsak fizeti alkalmazottjait, hanem letelepíti őket, a város polgárait teszi, kik jövedelmüket itt költik el; kenyeret ad éppen azon osztályoknak, mely elszegényedve, iparát nem folytathatja és már-már kivándorol, hogy jobb helyet keressen magának; tehát az elszegényedett iparosokra a gyár a legnagyobb jótétemény. Társadalmi szempontból is fontos a gyár létesülése, mert ha a szegény embereknek biztos keresetök van, nem kell tartani tőlük, a község, a vagyoni biztonság jobb lábon áll s nincs annyi kétes existentia. Elég sokáig pangott az ipar és kereskedelem, most itt a kedvező alkalom, meg kell azt ragadni s nem kell kicsinyeskedni, hisz még a törvényhozás is pártolja a gyártelepek létesítését.

Nem sikerült nektek
A kaján merénylet,
A kis sárga férgék
Ime, most is élnek.
Szerteszét repdesve
Lekacszagnak rátok —
Pusztítsátok inkább
A fillokszérákat!

Ördögi munka játszva velem gonosz játékát. Földhöz vágtam az új kalapot, (persze fel is vettem) s szomorodott szívvel lépkedtem tovább. Észre sem vettem, hogy hatalmas fellökő tornyosulnak a fejem fölött, sőt meg is eredtek az egek csatornáit úgy, hogy alaposan megázva tértem be egy külvárosi kávéházba, a hol el nem ázhattam, mert legnagyobb boszuságomra alig hogy belépek a kávéházba, egy tejfles szájú legényke odakiált a cigányoknak: „Cserebogár, sárga cserebogár!” Na ez már több a soknál, ez a komiz publikum épen nem méltányolja bánatomat, sőt kihívólag viselkedik. Kénytelen voltam a kávéházat elhagyni, s megfogadtam, hogy soha sem fogok többé cserebogarászni, . . . azaz, bocsánat, ha oly, sőt inkább ha az a kedves harcostárs-nóm lesz, a ki most volt, elmegek biz én akár-milyen notát huz is a cigány, avagy bárminő itéletet is diktál a fejemre a jó Mariska néni, a kit hogy az Isten meg ne áldjon, arról szó sem lehet.

Kiská.

Május 3-án beérkezett a neukircheneri részvénytársaság ajánlata is. Ennek előnyét fel nem ismerni lehetetlenség. Előttünk van a részvénytársaság festő gyárának élete, ebből képet alkothatunk magunknak.

Ezután részletesen reflektál az ajánlat egyes pontjaira. A helyre nézve a kért 10 kat. hold helyett a városmajort hozza javaslatba, a melynek területe 6360 □ öl; és ez meg is felelne a gyárnak. A víz kérdést úgy oldják meg, hogy bérelje ki a társaság a malmot s akkor a vízzel szabadon rendelkezik; kutak ásásába a város nem megy bele. A kért téglamennyiség helyett ajánljának meg 48 ezer koronát. A vasut vágány lerakását, ha ez a régi gyárt is érinti felében a társaság viseli. A konzerv gyár részére hely van a belterületen 12, a külterületen 5, tessék ezek közül választani. A konzerv-gyár minta-kertet is létesít a gyár mellett.

Ezután egyenkint előveszi az ellenvetéseket. Első: Idegen tőkének ne adjunk helyet, kimutatja, hogy ez minden haladást gátol; második, hogy a munkások magyarok legyenek; ez közökhajtás ugyan, de ezt kikötöni nem lehet. — Hogy a munkások szövetkezett alakítanak és nem itt szerzik be szükségleteiket; ez sem áll. Ajánlja tehát javaslatát elfogadásra.

Almásy József a hely kérdéséhez szól hozzá és helyteleníti a városmajor átengedését.

Farkasdy Dezső azt indítványozza, hogy a bözeni konzervgyár a mennyiben a szerződés létrejön köteleztessék, hogy a gyárat 3 év alatt üzembe helyezze; másod sorban pedig kívánja, hogy a gyáraknak átengedett földterülete bekebelezessék azon korlátozás is, hogy az semmi más célra nem használható csakis a gyári üzemre.

Havranek polgármester is hozzájárul az indítványhoz sőt ő egy évi határidőt kér kitzüni.

Dr. *Szabady* József ezenkívül még a munkások számát, a gyár fennállását és a város által nyújtott anyagi előnyöket óhajtja biztosítani s indítványozza, hogy a gyár korlátolt tulajdon jogot hagyjon s ha a gyár megbukik akkor a terület szálljon vissza a városra.

Havranek polgármester ezt ellenzi és akadálynak mondja, ha megbukik a gyár fizezesse meg a 15,000 frt becsértéket a területért. Azt a telket, melyre a gyár épült, a társaság vissza nem adja.

Pénzes Imre is a garantiát hangsúlyozza és 30 évi üzemben tartást követel.

Dr. *Eisenbarth* Károly mint a társaság jogi képviselője szól a dologhoz és *Farkasdy* indítványát elfogadja, de *Szabady*ét mellőzni kéri.

Hozzá szól az ügyhöz még *Vaimár* Ferenc pártolólag, *Laufenauer* Ferenc a munkások száma és az ipar-vasut iránt érdeklődik, a mire *Havranek* polgármester megnyugtatóan felel.

Fekete József a hely kérdéséhez szól és azt kívánja, hogy csak telket adjon a város és határozott összegű pénzt.

Rauscher Béla kimutatja számokkal a vállalatból a városra háramló hasznot, a miért meg is éljenzik.

Az elnöklő főispán felteszi a kérdést és a tanács javaslata *Farkasdy* indítványával kibővítve nagy többséggel elfogadtatik; ellene csupán *Pénzes* Imre és *Fekete* József szavaznak.

A főispán ezután kérdést intéz a polgármesterhez, hogy a villamos vasut és az ipar-vasut utvonalaival nem itközönek-e össze. A polgármester felvilágosító válasza után a gyűlés 12 órakor véget ért.

ÚJ DONSA GOK.

Parasztszínház Bodaikon.

Bodaik fáradszár, leleményes és vállalkozó szellemű plebánosa *Szentiványi Károly* a ki községében virágzó kath. kört, hitel- és fogyasztási-szövetkezetet alakított, — sőt a szövetkezetet legközelebb filialisában Csurgón is megalapítani szándékozik — és ezen eszközök által máris lüktető kath. közéletet létesített községében, legutóbb egy újabb praktikus, de nem csekély fáradságot igénylő vállalkozásba fogott. Az ifjúság önképzésére és hivei szórakoztatására, nagyobb részt földmivés ifjakból és lányokból álló színtársulatot alakított, a kikkel népszínmű iró-dalmunk kiválóbb termékeit adhatja elő.

A község központján, hiveiből alakított részvényszerűségi hozzájárulásával, egy pompás kuriális házat vásárolt több ezer forintért. Ezt átalakította úgy, hogy benne a kath. kör és szövetkezetek is kényelmes otthon találnak. Tágas udvara pedig, hol pázsitos terek és telep-ágak vannak, nyáron át a falu ifjúságának vasárnapi gyűléshelyül szolgál és ezáltal egyéb erkölcsrontó szórakozástól, botrányos korcsmázás és mulatozástól teljesen elvonatnak. Az iparos ifjúsággal már a télen át tetőpróbat és a kör nagytérben a farsang három utolsó napján meglepő sikerrel adatta elő *Bodnár Zsigmond* „*Szügyinczek*” című színművét. Most pedig, hogy a kellemes tavaszi időjárás beköszöntött, a kör udvarán állított fel egy tágas, díszes színpadot, melynek díszleteit saját maga festette ügyes szakértelemmel, melynek keretében még az udvaron díszelő fákat is leleményesen felhasználta. Aztán a falujabeli ifjúságból kiválasztott mintegy husz mozgékonyabb, jóképű legényt és leányt és ezekkel, mintegy 6 heti fáradszó munka után betanította első előadásul *Vidor Pál* népszínművét a „*Vereshajut*.” A darabot április 29. és május 6-án adták elő, némi kihagyással és próbaképen népdalok nélkül, mert a parasztszínezés lánfalra így is oly nagyfokú volt, hogy fennakadástól lehetett volna tartani. Hiszen a szereplők nagyobb része a színházat eddig legföllebb csak hírből ismerte, de belülről sohasem látta.

Azonban a vállalkozás kitűnően bevágott. Az udvar természetesen zsúfolásig megtelt, mert hát mindenki akarta látni a leányt, fiát, hugát, körösközt, játszanak. De élvezettel nézték az előadást a kaputosok is, akiknek sorában ott láttuk *Spányi Béla* jeles festőművészeit is nével. A függöny ugyan nehezen lebbent földre, de aztán igazán festői képet nyújtott a színpad. A szereplők saját népviseletükben, bokorugros szoknyában, fehér csipkés ingvállal, piros füzében, pántlikás befőtt hajjal; a férfiak szerepüknek megfelelő maszkkal, fényes doltmányokban, nyikorgós kordoványeszmében odaállhattak volna akár a Népszínház színpadjára is. Aztán folyt a darab, mint a karikacsapás. A szereplők mindinkább belemelegedtek, egyik-másik már meg is feledkezett, hogy színpadon áll, hanem mintha csak otthon az utcaajtóban kiabálna a szomszédék fiához, vagy leányához, oly hévvel kacskián, csipőre tett kézzel szavallta szerepét. A jó plebános, aki egy személyben rendező, ügyelő, dekorateur, kellekes és mindenés volt, ugyazólván a szeméjársával igazgatta ezeket a lázasarczu, félénk színészeket, akikről egy nappal előbb még senkiem hitte, hogy hármát tudjanak olvasni.

A *Vereshajut*, a kis *Ámon Margit* — a Népszínház bájos szubrettjének névrokona — személyesítette, a kinek méltó partnere találkozt *Réll Pistában*, *Jankó* személyesítőjében. Egy vörös, szeplős, toprongyos parasztféző dudával, tarisznyával a hátán, a ki folytonos hohabában tartotta a jökdévi publikumot, de még társait is. Mimiakája, gesztusai a színpadra teremtették és bizony kar volt neki az iskolában jobban nem tanulni. Nem félték ezek egy cseppet sem, hanem olyan igazi jó falusi módra csináltak mindent, mintha örökké a színészet lenne a kenyerük. Nagyon jó volt még *Horváth Lajos* Keszeg szerepében, aki erősen pedzette a dolgot és erőlyes, alkalmas hanghordo-

zásával sikerülten fogta fel a jömodú és jövéru parasztagda szerepét. *Maró Róza* Sajgoné, *Sulyák Julcsa* és *Böske* pedig *Ágnes* asszony és *Zsofi* szerepében szép megjelenések voltak. Nagyon ügyesen helyeskedett *Schweighardt Kati* is, aki *Csinos Julcsát* személyesítette, ugyszinte a többi nőszereplők, a kiknek neveit sajnos, de elfeledtük. A férfiak közül *Sajgó András*, *Róza György* adta, aki gyakorlattal még hasznos tagja lesz a bodaiki parasztszínháznak; *Ferke* és az öreg koldus is jól voltak maszkirova. Nem lenne teljes a kép, ha ez alkalmommal *Asztúnyi Béla* káplánról is meg nem emlékeznénk, aki a sugó fontos szerepét vitte és aki mindenben hü. buzgó és lelkiismeretes munkatársa plebánosának.

Különbön egy mondják, hogy a *Vereshajut* a jövé vasárnap újra előadják, de népdalokkal fűszerezve; azután pedig még a nyár folyamán a *Sároga csikót* és *Falu rosszát* hozzák színe, a mi tekintve, hogy a furdó szezon alatt sok idegen keresi fel a mi kies kis Bodaikumkat, valószínűleg szép összeget fog jövedelmezni a kath. kör kasszájának.

Ezeket pedig elmondottuk a bodaiki hivek épülésére, a kik például szolgálhatnak a többi katholikusközségeknek is abban, hogy csak a maguk és gyermekeik jövéltánok szolgálnak, ha lelkipasztoruk szavára hallgarna, vele mindenben közremüködni parkodnak.

Szomszéd.

— **Esterházy Miklós gróf.** *Esterházy Miklós* Móríczt gróf idősebbik fia Rómában, ahol atyjával együtt részt vett a nemzeti záradóklaban, oly súlyosan megbetegedett, hogy — miut már jelentették — állapota felkeltette a *Szentay* részvétét is. Most élénk örömmel értesülünk, hogy a fiatal gróf állapota már javulás útján van, a mit bizonyára a záradóklaban résztvett közönség is örömmel vesz tudomásul.

— **Közigazgatási ülés.** Szekesfejrvár sz. kir. város közigazgatási bizottsága tegnapi délelőtt tartotta május havi ülését báró *Früh Pál* főispán elnöklote alatt. *Tóth István* főjegyző előterjesztésére *Krainhoffer József* és *Simon István* kivételes nölülés engedélyezése iránti kérvényei pártólólaj lesznek felterjesztve a miniszterhez. A földmivelésügyi miniszter körrendeletét küld a kereskedésekben árusított táblaolajra vonatkozólag. A nem tisztán olajbogyókókból készített táblaolaj ezideig hamisítottnak tekintett, ezennal azonban csak azt kívánják, hogy növényi részkezből készült legyen. A t. főorvos jelentéséből örömmel értettük, hogy az elmúlt hónap kedvezőtlen időjárasi viszonyainak daczára a törvényhatóság területén csak 48 haláleset történt 100 születéssel szemben. A katonai sorozások eredményét már ismertették. *Dr. Saára Gyula* kérdést intéz a t. főorvoshoz, hogy mint főorvos, avagy csak mint szölósgazda jelent-e meg a minapi szerencsétlen viharágyu-próbánál? A főorvos kijelenti, hogy csupán érdeklődésből jelent meg a szölóhegyen. *Dr. Saára*, ugyszintén *Ujházy Sándor* kir. ügyész erősen kárhóztatják a rendörész eljárását, hogy az előzetes övintezkedésekről egyáltalában nem gondoskodott. A kir. ügyész egyszerű mind rosszolja, hogy az ebzárlatról szóló főkapitányi rendeletnek a rendörész nem tud érvényt szerezni. Szigorubb ellenörzést kér, mert a cél nem az, hogy csak menélnél több papírost fogyasztunk. *Dr. Saára* azt sürgeti, hogy a gypmester néha tekintsen szét a külvárosokban is, ne mindig a belvárosban cziráljon, a hol jobb „üzleteket” csinál. *Simon Sándor* alkaptány megnyugtató válasza után *Mercich Lajos* h. pénzügyigazgató jelenti, hogy a kincstári követelések összege a múlt évi hátralékkal együtt 805.550 kor. 67 fill., erre április hóban befolyt 520.297 kor. 44 fill., így a hátralék 285.253 kor. 23 fillér. A lefolyt hóban kiadatott 94 adóintés, 487 zálogolás történt. Árvérész 37 esetben hirdettetett. *Dr. Saára Gyula* szóva teszi az italmérséki engedélyek kiadása körül tapasztalt igazságtalanságot. Példával bizonyítja, hogy engedélyért járó illetéket egy féllel duplán megfizették, ha az közben máshol nyit üzletet s a kinek a meglevőt átadja, annak utra meg kell fizetni az illetéket. *Mercich* felvilágosítja a biz. tagot, hogy a jogot átruházni nem lehet, mert az személyhez van kötve, azon-

ban üzletváltásnál megszünik. A bizottság mindazonáltal megbizsa a polgármestert és a főjegyzőt, hogy a miniszterhez intézett felévi jelentésükben a dolgot szóva tegyék. Végül a főispán kérdést intéz a kir. ügyészhez, vajjon nem intézhetne-e oly értelmű felterjesztést az igazságügyi miniszterhez, mely az igazságügyi palota építésének szükséges és sürögös voltát támogatná? *Ujházy* kir. ügyész kijelenti, hogy ő már annyi érvet hozott fel e mellett, szóban és írásban, hogy újat már keresve sem találhat. Ezt különben odafent már elvégezték s ezidőtárral csupán a telegkérdést kell mielőbb megoldani. Az ülés fél 12 órakor ért véget.

— **Követésre méltó példa.** Örömmel adjuk közé a zalamegyei alispánnak a fözsolgábirókhoz írott rendeletét, melyre okot szolgáltatott a megyei papok panaszos felira a a körjegyzők ellen, akik a néppel az istentiszteletek alatt szeretik ügyes-bajos dolgukat elintézni.

A hosszab rendelet egyik passzusa szól imigyen: „az ügy komolysághoz híven *felhívom szigorúan* a törvényhatóságom területén mükökö összes járási főbíró urakat, hogy a járáskü területén mükökö valamennyi községi és körjegyzőt a *tegerélyesben* utasítsák, hogy *csentul császár- és ünnepmagoknál az isteni tisztelet tartásának ideje alatt községi és egyéb természetü ügyek tárgyalása végett irodáikban sem a községek elöljárúit, sem más feleket be ne engedélyk, sőt ha akadnának is egyesek a kik ezen időt akarják ügyek tárgyalására felhasználni — azok is komolyan, feltétlenül utasítandók vallási kötelemük teljesítésére.*”

Megjegyzem azondan azt, hogyha esetleg bármi ügy, mely akár természeténél, akár egyéb más felmerülendó körülményeknél fogva *halasztsást nem szenvedhet — vasár- és ünnepmagoknál is de csakis az isteni tisztelet előtt, vagy utáni időben, de semmi esetre sem alatta — feltétlenül ebzengökök lesznek.*

Elvárom, hogy a tekintetes fözsolgábiró urak valamint eddig, ugy ezen esetben jelen rendeletemnek népünk és a mi javunk érdekében is szigorúan érvényt foguak szerezni.

Ez a szép hazafias megnyilatkozás, mely azt mutatja, hogy Zalamegye alispánja tudja, és érzi, hogy vallásos és erkölcsös honfiak teletik csak nagygyá a nemzetet, kövélésre méltó!

— **Mükedvelő előadás.** Az általános érdeklődés és közhangulat tett házat ígért a keddi előadásra, a szakadó eső azonban annyira megühiusította az esthez füzött reményeket, hogy zsufolt ház helyett, ugyszólván csak maroknyi földszinti közönség élvezte végig a most is oly közvetlen üdeséggel, a szokott kedvvel előadott jól választott darabot, a „*Négy évszak*”-ot. Felesleges volna az egyes szereplők igazságot díesztérével mulkori kritikánkat ismétlni. Különösen az képezi új érdemét a mükedvelő szereplöknek, hogy az ismételt előadás és az idő kellemetlensége cseppet sem rontotta el a kedvüket. Hálával tartozunk a szorgalmas mükedvelöknek, a kik annyi fáradsággal és anyagi áldozatokkal ily kellemes percek mellett mozditották elő a még jövöben bekövetkező *Vörösmarty* jubileumuknak a költő királyhoz méltó megünneplését.

— **A szekesfejrvári kath. Legényegylet** ifjúsága folyó hó 20-án, vasárnap este táncszíntalattal egybekötött színelőadást rendez a *Polgári Lövölde* nagytérben. Az ifjúság egy három felvonásos népszínművet fog előadni.

— **Pályázók.** A *Wünsch Antal* lemondása folytán megüresedett városi számfeljöti állásra hirdettet pályázat határideje ma lejárt. Mindössze két pályázó jelentkezett. *Kathy Fülöp* közigazgatási gyakornok és *Viniczay Imre* számgyakornok.

— **Merénylet a gyorsvonat ellen.** A mult kedden este 8 óra 41 perczkor *Martonvásárról* Szekesfejrvár felé elindult 201. sz. személyvonat ellen gaz merényletet követték el ismeret-

len gonosztevők és csakis a szerencsés véletlennek köszönhető, hogy katasztrófa nem történt. A 173. és a 174. sz. őrlázak között négy darab vasuti talpát fektettek keresztül a síneken. A mozdony a talpákat mintegy 400 méternyire toltta maga előtt, míg végre sikerült a vonatot megállítani. Ennek megtörténte után a vonat 18 perc késéssel elindult. A csendőrség erősen nyomozza a tetteseket.

— **Libits Adolf gyógyulása.** Libits Adolf k. tanácsos, József főherceg jószágkormányzója, kit a főherceg Palermóból fumei villájába szállítottatott, nehézségekben dr. *Czyrzenszky Gyula* *alcsuthi* udvari orvos odaadó ápolása mellett annyira javult, hogy a beteg családja őt — mint megirtuk — Fiuméből Alcsuthon levő lakására szállíttatta. A főhercegi család több ízben kifejezte aggályát a hosszú utazás fáradalmairól, de az orvos megnyugtatóra beleegyezett a szállításba. József főherceg kedvelt igazgatójának saját szalon kocsiját rendelte meg a máv. igazgatóságánál, melyben a beteg egyhuzamban tette meg az utat *Bicske* állomásig, honnét az egy órai utat a budapesti mentőegyesületől kért mentőlandaueren kocsin tette meg. A beteget Fiuméből neje és veje, *Dornier Béla* koronaadalmi intéző és az udvari orvos kísérte. Libits az utazás fáradalmait egészen jól elbirta és lázas állapotba daczára teljesen jól érezte magát, ugyanígy, hogy Alcsuthon rövid pihenés után az uradalmi tisztekel referáltatott magának az ismét átvette a főhercegi ügyek vezetését. A főhercegi uradalmak gazdatiszti kara, mely Libitsét valóságos rajongással szereti, nagyobb ovációit szándékozik rendezni felgyógyulása alkalmából. A beteghez az ország minden részéből nagy számban érkeznek üdvözlő sürgönyök és levelek, melyeket ő egyelőre még ágyban fekvő olvas el.

— **Matiné.** A székesfehérvári magy. kir. állami főreáliskola az intézeti zenekar költségeinek fedezésére 1900. évi május hó 24-én, azaz áldozó csütörtökön, délelőtt fél 11 órakor az intézet tornatermében *matiné* rendez a következő műsorral: 1. *Káldy Gyula: Kuruczdalok*, tárogató szülő vonóhangszer kísérettel; hangszerrelte *Fricsay Richard* m. kir. honvédezenkarmester. A karmester személyes vezénylete mellett előadja a helybeli m. kir. honvédezenkar. 2. *Schumann: A két gránátos*; éneklé *Löwy Mór* nagyváradai főkántor, zongorán kíséri *Pap Géza*. 3. *Chopin: Ballada g-moll*; zongorán előadja: *Leeb Erzsike* k. a. 4. *Matiné előtt*, monológ; szavalja *Szabó Alajos* főreális. VII. o. t. 5. *Beriot: Scène de Ballet*, hegedű ábránd; előadja *Bernstein Győző* főreális. VIII. o. t., zongorán kíséri *Magyar Pál* főreális. VII. o. t. 6. *Schubert: Az én helyem*, éneklé *Löwy Mór* nagyváradai főkántor, zongorán kíséri *Pap Géza*. 7. *Komzák: a)* népdal, b) mese vonós zenére hangszerelve; előadja *Fricsay Richard* m. kir. honvéd karmester személyes vezénylete mellett a helybeli m. kir. honvéd zenekar. *Hely-átrak*: a nyolcz első sorban két korona, a többi sorokban egy korona. Állóhely 50 fillér.

— **Jövahagyott alapszabályok.** Az *ercsii* „iparos önképző-kör” alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

— **Névmagyarosítás.** *Mayer János* isztiméri lakos vezetéknevét belügyminiszteri engedéllyel „Magyar”-ra változtatta.

— **Esküdtök.** *Havranek József* polgármester a következő hirdetményt teszi közzé: Az esküdt bíróságokról szóló 1897. évi XXXIII. t.-cz. életbe léptetése tárgyában kibocsátott 1898. évi 94179/1898. számú belügyminiszteri körrendelet értelmében, az esküdtök alapjastromának elkészítése folyamatba tétetett, míhez képest értesítem a t. közönséget, hogy a város területén lakó minden férfi, ki magyar honos, folyó évben legalább 26-ik életévét betöltött, a magyar nyelvet érti, ezenkívül írni és olvasni tud, évenként leg-

alább 20 korona egyenes állami adónak megfelelő értékű vagyonnal bír, vagy adózásra való tekintet nélkül: köztisztviselő, lelkész, magyar tudományos akadémiá tagja, tudor, okleveles tanár, ügyvéd, mérnök, építész, hajóskapitány, gazdasz, gyógyszerész, vegyész, erdősz, bányász, tanító, sebész, állatorvos. — továbbá az, aki felsőbb művészeti vagy más felsőbb szakiskolát végzett, — végül aki a középiskolai záróvizsgát letette f. évi május 16—20-ik napjain, mindenkor d. e. 8—12 óra között, a városnak nagytermében az alapjastromba való felvétel végett, az összeíró bizottság előtt személyesen vagy meghatalmazott által megjelenhetik.

— **Utazási ösztöndíj iparosok részére.** A budapesti kereskedelmi és iparkamara pályázatot hirdet a kamara kerületéből (Budapest, Kecskemét és *Székesfehérvár* város, Pest-Pilis-Solt-Kiskunmegye és *Fejérmegye*) való három kevésbé vagyonos önálló törekvő iparos részére egyenkint 400 koronát tevő összegben és tíz (10) segédre egyenkint 300 koronát tevő összegben adományozandó s a párisi világkiállítás tanulmányozására fordítandó utazási ösztöndíjakra. A folyamodó lakóhelyét, vagyoni viszonyait, erkölcsi magaviseletét, foglalkozását, előképzettségét, tanulmányait és nyelvismereteit feltüntetendő s kellő okmányokkal felszerelt kérvények legkésőbb folyó május 20-áig a kamara irodájában (V. Sas-utca 1.) nyújthatók be.

— **Huszállítmányok vizsgálata.** A főkapitány a földművelésügyi m. kir. miniszter 29246/III-2. 1900. számú, f. é. ápril hó 4-én kelt rendelete folytán hivatkozással az állatok, állati nyers termények és ragályfogyó tárgyak Ausztria és Magyarország közötti kölcsönös forgalmának szabályozása tárgyában 75500/300. III-2. sz. a. kibocsájtott miniszteri körrendeletére, tudomására hozza az érdekelteket, hogy „a huszállítmányoknak oly bizonyítványokkal kell ellátva lenniük, melyek igazolják, hogy az illető állatokat hatóságai állatorvos elő állapotban és a levágás után szabályszerűen megvizsgálta és egyézségesnek találta.” Ezen bizonyítványok nélkül a husnak vasuton vagy hajón felvétele és Ausztriába való szállítása feltétlenül tilos és ezen rendelkezés az érdekeltek által annál is inkább betartandó, mivel ellenkező esetben a szállítmányok tulajdonosai jelentékeny károsodásnak, sőt szállítmányaik esetleges elkobzása veszélyének lesznek kitéve.

— **Vasutasok fizetése.** A Máv.-nál javítani akarják a tisztviselői ker fizetését s az új szabályzat állítólag már január 1-én életbe lépne. E szerint a hivatalnokok legkisebb fizetése 800 forintnál fog kezdődni. A 800 forintos kezdő fizetés alapján egész a felügyelői rangig (II. rangfokozat) minden fizetési osztály 200 forintos emelkedést nyer s ebből kifolyólag például ellenőri rang 1200 forint helyett 1400-nál, a főhivatalnok 1600 forint helyett 1800-nál s a felügyelői rang 2200 forint helyett 2400 forintnál kezdődik. Emeltetnének az első rangfokozatot kivéve a lakberek is s az új szabályzat körülbelül két millió forint tulkiadást okozna az államvasutnak.

— **Rablótámadás az országuton.** A minap éjjel *Gudics József kajászó-szempékéri* lakost, midőn üres szekerevel a budai országuton hazafelé igyekezett, a „Libadöglő” csárdá táján egy ismeretlen alak megtámadta. Az utonálló revolvert szegezett a megrémült emberre és erőlyes hangon követelte a bugyellárisát. *Gudics* könyörgőre fogta a dolgot. Egre-földre esküdözött, hogy mindössze 3 forint van nála, a mit szénafuvarozásért kapott s odahaza egy népes, de éhező család várja. A nemeslelkű haramia erre annyira meglágyult, hogy csupán egy forintot kért a szegény embertől, a mit az a legnagyobb készséggel átnyújtott neki. A libadöglői *Sabri* a kapott forinttal szerényen visszavonult, *Gudics* József pedig Martonvásárra érve nyomban jelentést tett kalandjáról a csendőrségnek, mely a nyomozást megindította.

— **Tüzek gondatlanságból.** A *Sukoró* községhez tartozó *János-tanyán* e hó 2-án este tűz ütött ki, mely a szegény tanya cselédek öljait a bennük levő sertésekkel és baromfiakkal együtt elhamvasztotta. A kár 350 korona. A tüzet apró gyermekek okozták, kik gyufával játszottak az ólak körül. — *Sárbogárdon* a minap *Huszár István* földmives gondatlanságból tüzes hamut vitt föl a háza padlására, a mitől a tető kigyuladt és porrá égett. A gyorsan kivonult tűzoltóság szerencsésen elejét vette a nagyobb veszedelemnek, *Huszárt* pedig följelentették a járásbírósnál.

Felelős szerkesztő: Chay Antal.

125/1900. számhoz.

Árverési hirdetmény.

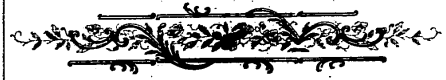
Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a sárbogárdi kir. járásbírósnak 1900. évi V. 107/5. számú végzésével *Dr. Szabady József* ügyvéd által képviselt czezei róm. kath. egyház felperes részére *Dunai József* czezei lakos alperes ellen 1347 kor. 52 fill. követelés és járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesnél 1899. év november hó 17-ik napján lefoglalt 1594 kor. becsült ingóságokra a sárbogárdi kir. járásbírósnak 1900. V. 107/5. számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Czeze községben leendő megtartására határidőül 1900. évi május hó 17-ik napján délutáni 2 órája tüzetik ki, mikor a bíróság lefoglalt: tenek, kocsii, ló, butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatlak emnélfogva mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítettetéshez tartanak jogot, amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírott kiküldöttél vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Sárbogárdon, 1900. évi április hó 26-ik napján.

Mészöly Balázs,
kir. bir. végrehajtó.



Eladó ház és futus!

Apácza-utcában levő 18. szám alatti ház és 20. szám alatti futus minden órán szabad kézből eladó.

Tudakozódní lehet: Tóváros, Horváth István-utca 14. szám alatt.

